

teri so bili utemeljeni, a on ni tega mnenja, da bi visoko ministerstvo svoj ukaz preklicalo. Če bi se gosp. govorniku zdelo, pravi, da bi se predrugačenje potrjenega volilnega reda doseči moglo, bi on tudi nekoliko opravičenih izprememb predlagal, a ker je prepričan, da bi to ne imelo vspeha, ni za nove predloge.

Gosp. dvorni svetnik grof Chorinsky izjavi, da se gledé na ministerski ukaz ne more o prenebah volilnega reda obravnavati, ker je visoko ministerstvo predloženi volilni red z nekojimi bistvenimi prenebahami potrdilo, ter želi le, da se mu predloži en popolnem soglasen eksemplar zaradi tega, da mu pripiše potrdilen pristavek.

Gosp. Karol Luckmann se čudi izjavi vladnega zastopnika, a on in njega somišljeniki niso tega mnenja, temveč trdijo, da se tudi zdaj še lahko izreče, s katerimi oddelki volilnega reda niso v sporazumu z visokim trgovskim ministerstvom. Govornik je zoper to, da se daje volilna pravica onim, kateri na leto le 2 gld. 10 kr. pridobitnega davka brez doklad plačujejo; pravih trgovcev in obrtnikov s tem davkom ni, toliko davka plačujejo večinoma le branjevke, katere poslovodij nimajo. V zbornici, v kateri se imajo zastopati interesi posameznikov, vendar ne gre, da bi oni, kateri plačuje na leto 52 gold. 50 kr. pridobitnega davka, volil z onim, kateri le 2 gold. 10 kr. plačuje. Govornik ne more odobravati, da bi pri volitvah odločevali prodajalci žganja. Nasprotna stranka da je le iz političnih vzrokov za razširjenje volilne pravice na one, kateri plačujejo 2 gold. 10 kr. pridobitnega davka, in da se doseže to, da bode vsak census imel svoje zastopnike, naj bi se prenehal volilni red v tem smislu.

Gosp. Ivan Baumgartner izreka, da se ne tolmači prav beseda „Einvernehmen“, katero je tudi ogerška vlada tako tolmačila, kakor on in njegovi somišljeniki in zbornici se gotovo ne bode v zlo štel, če prosi za prenehanje volilnega reda.

Gosp. dr. Poklukar se čudi, da se zdaj beseda „Einvernehmen“ od ravno iste stranke drugače tolmači, kakor se je tolmačila takrat, ko je šlo za volitev deželni zastopnikov v deželni šolski svet; takrat so namreč nasprotniki in tako zvana liberalna vlada trdili, da „Einvernehmen“ ni „Zustimmung“, marveč da ta beseda nalaga vladi le dolžnost, da zasliši dotični zastop.

Gosp. J. Škerbinec izreče, naj se napravi prošnja v smislu predloga gg. Baumgartnerja in Luckmanna.

Gosp. Ot. Bamberg trdi, da besede „im „Einvernehmen“ pomenijo to, kar besede „im gegenseitigen Einverständnis“ in ne „nach Einvernehmen“.

Pri glasovanju ostane predlog g. Baumgartnerja v manjšini ter vzprejme se z veliko večino glasov odsekov predlog, naj se ustreže ministerskemu ukazu.

(Dalje prihodnjič.)

Naši dopisi.

Prem 28. aprila. (Javna zahvala. Častne diplome.) Tukajšnja šola in šolska občina ima v svoji kroniki zopet tri milo-blage dobrotnike iz nova hvaležnim spominom zabilježene. Ti-le so:

a) Dne 3. t. m. brezplačno podari vrli bivši deželni potovalni učitelj kmetijstva, gosp. Ernest Kramer, petero raznih knjig kmetijskega zapopadka, vsega skupaj 8 odtisov.

b) Dne 9. t. m. prejelo se je na prošnjo tukajšnjega šolskega vodstva iz dné 16. januarija t. l. navedeno do visokega c. kr. deželnega predsedništva za količke ple-tarskih vrb iz c. kr. državne osrednje drevesnice „pod Rožnikom“ po slavnem c. kr. deželnem gozdnem nad-

zorništvu potjo c. k. okrajnega glavarstva postojnskega 11.200 vrbovih sadik, katere so se med domače in okolične napredne posestnike za nasad razdelile.

c) Dne 16. t. m. prejelo se je na tukajšnjo prošnjo iz dné 26. februarija t. l. za šolsko bukvarnico 18 raznih knjig kmetijskega zapopadka (vsega skupaj 22 odtisov), katere je tukajšnji šoli glavni odbor sl. c. kr. kmetijske družbe kranjske v svoji seji dné 8. t. m. brezplačno bil nakloniti izvolil.

Vsem tem trem preblagim dobrotnikom tukajšnje šolske občine izrekam s tem v svojem in krajnega šolskega sveta imenu javno preiskreno-srčno zahvalo. Bog plačaj milijonkratno njihova velikodušna in blaga dejanja!

Dne 14. t. m. ali na velikonočni ponedeljek popoldne bil je za tukajšnji kraj jako pomenljiv in vesel moment; razdelile bile so se namreč ta dan javno in kolikor je bilo mogoče, tudi slovesno častne diplome, s kakoršnimi bila je sl. c. k. kmetijska družba kranjska v svojem občnem zboru dne 30. januarija t. l. 13 tukajšnjih in okoličnih naprednjakov v kmetijstvu odlikati izvolila. Ta slovesni moment, katerega bil je sè svojo navzočnostjo tudi blagorodni gosp. Juraj Štrucelj, c. k. okrajni sodnik ilirsko-bistriški, poslaviti blagovolil, vršil se je pri „Klobučarji“ v Bitinjah.

Primerni ogovor napravil je dopisnik tega poročila. Potem prečitala se je častna diploma vsakega odlikovanca posebej očitno in na glas, ter se mu je čestitaje izročila. Po izvršeni razdelitvi častnih diplom napravi pa odlikani župnik tukajšnji, visokoč. gosp. Ant. Žgur daljši spodbudni govor, v katerem poudarja važnost in imenitnost kmetskega stanu za celo družbo človeško, kakor tudi potrebo splošnega napredka v tem stanu. Spominja se v njem našega presvitlega in premilostljivega cesarja Franca Josipa I., kateri vse stanove svoje mnogobrojne državne družine s pravo očetovsko ljubeznijo objema ter z modrimi postavami za napredek in zboljšanje njihovega gmotnega blagostanja neutrudljivo skrbi in se prizadeva, vsa svoja ljudstva v polnem pomenu besede resnično osrečiti. Omenja dalje tudi njegovih vsakdanjih brezpreslednih denarnih podpor in darov iz privatne svoje šatulje revnim občinam, cerkvam, šolam in posameznim ponesrečencem kakor tudi celim krajem itd., česar vsega se nikakor vredno naštetih ne more, na kar vsi zbrani navdušeno presvitlemu in premilostljivemu cesarju našemu trikratni gromoviti „slava“ zakličejo.

V daljnem govoru svojem omenja tudi tukajšnjemu kraju največjega dobrotnika, bivšega g. župnika Petra Aleša, kateri je v te kraje prav za prav prvi sadje- in trtorejo vpeljal, ter je naše prednamce z besedo in dejanskim izgledom pri vsaki priliki za te dve koristni stroki kmetijstva vnemal in navduševal. Vspeh njegovega truda in prizadevanja donesel je uže temu kraju tisoče in tisoče gotovih novcev ter jih še vedno in to slednje leto več ali manj donaša. Ta blago-mili dobrotnik tukajšnjega kraja pa za svoja koristna dejanja upno v boljšem svetu zaslužen plačilo vživa. Blag mu spomin in nebeški mir njegovemu prahu! Celi govor ta obsegal je še mnogo prav spodbudnega in poučljivega, za kar vse navajati bilo bi v navadnem dopisu premalo prostora; a vsem nazočim bode pa gotovo vedno v blagem spominu ostal, jih bode pri slednji priliki za pravi napredek v kmetijstvu vnemal in spodbujal ter upno tudi brez koristnega sadu ostal ne bode.

Odlikovani bili so sledeči gospodje: Iv. Valenčič, posestnik v Kilovčah hiš. št. 1 za izgledno kmetovanje, živino- in sadjerejo; Alojzij Domicelj, trgovec, posestnik in c. k. poštar v Zagorji, za umno poljedelstvo, sadje- in živinorejo, posebno pa za napravo vinograda z burgundskim trtjem nasajenim; Josip Potepan, od-

lični župan jablanske občine na Dolenjem Zemonu, za izgledno sadjerejo in čebelarstvo. Za izgledno gospodarstvo pa: Andrej Frank, posestnik in župan na Premu hiš št. 16; Ivan Baša, posestnik in obrtnik v Bitinjah hiš. št. 9; Anton Špilar, posestnik na Turnu pri Premu hiš. št. 1; Pavel Renko, posestnik in obrtnik v Navdanjemselu (Rekadolu; in za posebno marljivost v sadjereji pa sledeči: visokoč. g. Anton Žgur, župnik na Premu; Ivan Renko hiš. št. 81 in Josip Dekleva hiš. št. 21, oba posestnika na Premu; Fr. Tomažič, posestnik in župan na Janeževem Brdu hiš. št. 13; Josip Matko, posestnik v Bitinjah hiš. št. 17 in Josip Mihačič mlajši, posestnik v Čeljah. Po dokončanem tem slovesnem momentu odposlal bil se je v imenu odlikovancev c. k. kmetijski družbi kranjski zahvalni telegram.

Dné 1. t. m. smo letos tukaj pričeto pomlad prvi-krat veselo kukavico oznanovati čuli. Dné 20. t. m. ali na belo nedeljo, kmalu popoldne pričel je sv. Elija svojo samokolnico prav močno ropotaje po ozračji voziti in šajtrgati; to bil je letos tukaj prvi bolj rogomentni pričetek letošnjemu gromu, blisku in tresku, kateri je pa prec drugi dan v taki meri nastopil, kakor se to navadno le poleti med pasjimi dnevi goditi more. Od tega dne naprej posipala je sodra, deloma tudi toča danes tu jutri tam kraje tukajšnje okolice tako, da, ko bi se bilo vse ob enem zgodilo, bila bi cela okolica kakor sè snegom opadena videti. Res za časa so pričeli letos elementi s temi neljubimi ledenimi „konfeti“ ubogo ljudstvo strašiti. Bog obvaruj nas pred točo, ker uže tako skoraj več dihati moč ni!

Štirinajstdnevno deževje napravilo je po teh krajih prav veliko škode na sadnem cvetju, ker je to vreme posebno gónilo škodljivim mrčesom „cvetni zavijavki“ in pa „cvetarju ubadarju“. Posebno prve je brezbroja na jabolčnem drevju. Če mili Bog posebnega čudeža ne naredi, smo zopet ob uže tako hrepeneče in težko pričakovano dobro sadno letino.

Pretekli teden v sredo (23. t. m.) utonil je v Ilirski Bistrici 6—7 let star fantiček po domače Drmuljev. Pač stariši nikdar ne morejo zadosta na svoje otroke paziti.

Huda je, ako kdo tako neutegoma telesno umre, a še hujša je pa moralična smrt, kakoršni le premnogo naše nježne mladine po neskrbnosti roditeljev na paši in pri drugih prilikah zapade ob času, ko bi se jej imele rožice prave sreče še le razcvetati. Stariši mili slovenski, imejte podnevi in ponoči, doma in drugod vedno največo skrb za vam in od Boga izročene otroke, katere bode enkrat zopet iz vaših rok ostro tirjal in zahteval!

M. Rant.

Iz kamniškega okraja 27. aprila. — Čital sem v „Slov. Narodu“ od 18. aprila št. 89. v dopisu iz Metlike željo občinskih zastopnikov sodnijskega okraja metliškega, ki večinoma nemški uraduje. O, kako zaželeno pričakujemo tudi v našem sodnijskem okraju tega vspeha, da bi nam že sodnije enkrat čisto slovensko uradovale, zdaj uradujejo nekako zmes, kakor bi luliko med pšenico mešal. Čital sem pred kratkem slovensko vlogo, izdelano od g. dr. P., katera se je rešila pri 1. in 2. obravnavi slovensko, pri 3. obravnavi pa nemško. — Ko bi nam prišel enkrat pravosodni minister tudi pri sodnijah na pomoč, kakor nam je prišel g. deželni predsednik pri politični gosposki, kjer se uraduje zdaj vse slovenski. — O šolskih zadevah bi hotel jaz le toliko spregovoriti, da naj bi vsaka šola bila primorana, si napraviti šolski vrt najmanj od 300 do 400 sežnjev prostora, da bi se mladina tudi v sadjereji podučevala, ker je še zdaj po nekaterih krajih zeló zanemarjena sadjereja. Ko bi enkrat pisale vse uradnije slovenski in vsaka šola podučevala o kmetijstvu in sadjereji, potem

bi zadobile šole zaželeni vspeh, pa zadnjega ne samo iz knjig, ampak na šolskem vrtu. Pa bi kdo ugovarjal, da si sme vsaka šola napraviti šolski vrt. To je resnica, pa učitelj se za to ne briga za vrt, da ima manj posla, predsednik šolski pa tudi ne. Ko bi bili pa primorani, bi pa hitro nastali povsod tako potrebni vrti.

Z Dobrove 28. aprila. — Danes imeli smo pri nas volitev novega občinskega starašinstva. Za župana izvoljen je bil najprej dosedanji, zeló priljubljeni in za občino zasluženi župan Jože Zorc. Ko pa je ta odločno izrekel, da nikakor ne more za zdaj županstva več prevzeti, izrekla se mu je gorka zahvala za njegovo požrtvovalno in vspešno županovanje, in izvoljen je bil za župana prav proti svoji volji gospodar Peter Dolinar po domače Pleško na Dobrovi, za svetovalec pa gospodarji Rotar, grajščak Sevnig in pa Remec. Upamo, da bode izvoljen župan Dolinar tudi sprejel volitev v čast in blagor lepe in nadepolne občine dobrowske.

Iz Ljubljane. (Po volitvah v ljubljanski mestni zbor.) Sad „rodoljubnega“ prizadevanja nekaterih gospodov, ki se prištevajo tudi k narodni stranki, začel je uže zoriti v tem, da sta se dva zaslužena narodna odbornika uže odpovedala odborništvu in da gre govorica o še drugih enakih odpovedbah narodnih poslancev — vse to v veliko radost nasprotnikov naših, ki uže komaj pričakujejo popolnega razpora med narodno stranko. — Naše svarjenje ostalo je brez vspeha, in zdaj uže se kaže, kako utemeljene so bile naše skrbi. Zato pa kličemo tudi še danes vsem pravim rodoljubom in resničnim prijateljem našega naroda v mestnem zastopu: „Ne dajte se terorizirati po onih samovoljnih osebah, katere tudi v javnosti stavijo v prvo vrsto le svojo lastno osebo v veliko škodo našega naroda, v škodo gospodarstva ljubljanske občine! — Ne poslušajte obupljivih, bodi-si da zagovarjajo gnjilo poravnavo, bodi-si da zapuščajo bojišče! Zberite se, trdno se združite in tako bode te spravi delovanje našega mestnega zastopa v pravi tir plodnega in narodu častnega delovanja, tako bode te pa tudi preprečili prizadevanje onih, ki nas hoté ali nehoté sramoté pred svetom!

— (Vreme.) Po 14dnevem nepretrganem deževanju začelo se je vedriti minuli ponedeljek, pa le težko si je solnce gorko zopet priborilo gospodarstvo. — Kmetovalci tožijo, da je dozdej cveteče sadje pokončano, pa tudi vsajen krompir da je pognjil. — Travnikom deževje ni bilo na škodo, vodnjaki pa, ki skoraj vso zimo niso dobili dotokov, potrebovali so prav silno tako izdatnega deževja. Upamo, da se bode tudi premokro polje kmalu osušilo pod dobredejnimi žarki gorkega spomladanskega solnca. — Čujemo, da je zgodno sadje na Nemškem pozeblo.

— („Zlata Praha“) prinesla je v št. 16. med drugimi podobo na davno umrlega, zeló čislane moravskega narodnega poslanca Hope-a št. 17. pa podobe „Horska Krajna“, „raztrhana chalupa“, „sv. Cecilija“ in druge.

— („Ne v Ameriko!“) Povest Slovincem v poduk spisal Jakob Aléšovec, obsegajoča 230 strani v mali osmerki, prišla je ravno na svitlo. — Povest je zanimiva sama na sebi, posebno podučna pa za one naše rojake, kateri preveč hrepene po „novem svetu“. Cena knjigi je 1 gold. in dobi se pri gosp. pisatelju in pa v Blaznikovi tiskarni v Ljubljani.

— (Prošnja.) Ker se v „Zvezdnem drevoredu“ ravno trava seje, prosijo se lastniki psov, da bi do tje, dokler trava ne ozelení, pse po tem drevoredu na vrvicah vodili.

— (Gosp. Jože Razboršek), župnik v Gradu tik Blejskega jezera, imenovan je za dekana radoljske dekanije. Čestitamo!

Novičar iz domačih in tujih dežel.

Z Dunaja. — Pretekli petek zborovala je zbornica poslancev prvič po praznikih. V tej seji naznanil je predsednik smrt poslancev dr. Kurande in pa Urbaneka, nadalje, da je trgovinska zbornica v Lincu dr. Schaupa zopet izvolila za svojega poslanca, kateri je pa takoj zopet prosil dopusta 14 dni. Nadalje naznanja predsednik vrsto sklepov gosposke zbornice, in celo vrsto (9) postav, katere so zadobile med velikonočnimi prazniki potrjenje; nadalje naznanja vladin predlog postave, da sprejme država nadvojvoda Albrehtovo železnico, predlog Schönererja in Fürenkranza, da naj se privilegij severne Ferdinandove železnice ne podaljša, in interpelacija dr. Koppa in drugov do vsega ministerstva zadevajoča postopanje vlade v zadevah dunajskega živinskega trga se prebere. Dalje pa so se obravnavali trije vladini predlogi v drugem branji.

Najbolj pomenljiva politična bila je interpelacija Kopp-ova, da samo nadaljuje ono sramotno postopanje dunajskega mestnega zastopa, ki se prav nič ne ozira na korist mesta, ampak namerava samo nagajanje vladi.

V ponedeljek zborovala je gosposka zbornica, včeraj pa zopet zbornica poslancev, in na dnevnem redu bilo je prvo branje sklepa gosposke zbornice zaradi pravosodne uprave v kneževini Lichtensteinski in pa o vladinem predlogu glavnega računskega sklepa za leto 1881.

Dalje namestilne volitve v odseke, poročilo davkovskega odseka o peticijah, drugo branje predloga Tomaščukovega zaradi avtentičnega tolmačenja zadnjega stavka §. 28. tiskovne postave od dne 17. dec. 1862., dalje poročila budgetnega odseka o peticijah, in drugo branje pogodbe vlade s Štajersko zaradi invazjonsfonda in poročila o potrjenji volitev.

Zanimiva sta bila dva shoda na Dunaji, prvi v mestni dvorani, katerega je sklical Schönerer zaradi severne železnice, drug pa pretekli ponedeljek shod volilcev VI. dunajskega okraja, katerega je sklical poslanec dr. Kopp, kjer se je tudi razgovarjalo vprašanje severne železnice. Dr. Kopp zagovarjal je za Dunaj najugodnejšo rešitev tega vprašanja bodi-si tako, da železnico prevzame država ali pa po novi ugodni pogodbi z družbo, strogega naročila, rekel je dr. Kopp, da ne sprejme od volilcev. Volilci pa so mu vse eno dali strogo naročilo, in zato se čuje, da je Kopp odložil svoj mandat.

Laška. — „Capitale“ zagotavlja, da se je Mancini vnovič razgovarjal s kardinalom Simeoni-em, prefektom Propagande, da bi se zaradi posestev tega zavoda dosegla mirna poravnava.

Nemška. — Cesar večkrat boleha in vzajemnost njegova z Bismarkom bolj in bolj pojemlje, ker cesar sam konservativen je bolj in bolj za spravo s katoličani in Rimom, Bismark in cesarjevič pa sta trda liberalca, ako nimata posebnih vzrokov, kazati se drugače. V državnem zboru obravnava se postava zoper socialiste. Zanimiva je novica, katero je pripovedoval poslanec Richter v zbornici o nakanah socialistov. Kakor je on izvedel, povedala sta dva zadnji čas v zapor djana socialista, da so socialisti za slovesno odkritje velikega narodno-nemškega spominka „Germanija“ ob reki Reni

pri Niederwaldu pod ta spominek spravili veliko dinamita, da bi bil razdejal vse veliko delo med svečanostjo, zaradi hudega deževanja pa so ga tam prvi spravili in deloma drugod porabili. — Ta novica je zelo osupnila vse nemške politične kroge, ker na „Germanijo“ v Niederwaldu so sila ponosni in upali so, da jim bode ona varovala reko Reno za vse prihodnje čase.

Iz Bukurešta. — Tudi tukaj je bil sprejem cesarjeviča Rudolfa in Štefanije sijajen in presrčen, dne 27. t. m. bila je velika vojaška parada, katere se je vdeležilo 16.000 vojakov vseh vrst, cesarjevič Rudolf in kralj Karol bila sta na konjih sred vojakov in sta se vdeležila parade, ki je trajala od pol 1. do 4. ure, ves čas, princesinja Štefanija in kraljica gledale ste parado z oken.

Srbska. — Tudi tukaj bil je cesarjevič Rudolf zelo slovesno in sijajno sprejet, in kljub slabega vremena vršile so se vse slavnosti razun ljudske veselice, namesto katere so se predstavljali gostoma posamezni oddelki deležnikov ljudske veselice. Srbski narod je zelo navduševalo to, da je cesarjevič sam govoril ž njim gladko srbsko.

Ruska. — „Journal de St. Petersbourg“ naznanja, da je večina vevlasti sprejela vabilo Angleške na konferenco, katera naj bi predrugačila vprašanje o likvidaciji egiptovskih financ. — Misli se po pravici, da tako pride egiptovsko vprašanje sploh v razgovor.

XXXIV. izkaz doneskov

za spominek dr. J. vitez Bleiweis-Trsteniškega.

Prenesek ostanka iz XXXIII. izkaza	1736	gld.	79	kr.
Gospod Dragotin Rudež, grajščak in dež. poslanec, v Gracarjevem turnu	10	„	—	„
„ dr. Josip Poklukar, državni in deželni poslanec itd. v drugič	5	„	—	„

Skupaj 1751 gld. 79 kr.

Telegram „Novicam“.

Dunaj, 29. aprila ob 3. uri pop.

Začetkom današnje seje naznanil je predsednik pisanje dr. Koppa, poslanca VI. dunajskega okraja Mariahilf, v katerem odloži poslanstvo. — Iz zanesljivega vira čujem, da je cesar že podpisal imenovanje g. dr. Gogale za ljubljanskega škofa. — (Čestitamo iz srca! Vred.) Prihodnja seja je v petek, dnevni red nepomenljiv.

Listnica vredništva. Prečast. g. L. G. v A.: Lepa hvala za poslano lepo povest, ž njo začnemo prihodnjič. Veseli nas, da ostanete stari starim!

Žitna cena

v Ljubljani 23. aprila 1884.

Hektoliter: pšenice domače 7 gold. 96 kr. — banaške 8 gold. 37 kr. — turšice 5 gold. 20 kr. — soršice 6 gold. 70 kr. — rži 5 gold. 53 kr. — ječmena 4 gold. 71 kr. — prosa 5 gold. 53 kr. — ajde 5 gold. 69 kr. — ovsas 3 gold. 25 kr. — Krompir 2 gold. 59 kr. 100 kilogramov.